

VEJLEDNING

OM

SKILTNING I HØRSHOLM KOMMUNE

Oktober 1991

Om lovgrundlaget

Byggeloven

I byggelovens § 6D står der blandt andet:

"skiltning, lysinstallationer og lignende må ikke være til ulempe eller virke skæmmende i forhold til omgivelserne. Kommunalbestyrelsen kan ved forbud eller påbud sikre opfyldelsen heraf".

Denne skiltevejledning udgør kommunalbestyrelsens grundlag for administration af § 6D.

Kommuneplanen

Lovgivningen giver ikke kommunalbestyrelsen mulighed for indsigt i påtænkte ændringer, som ikke af anden grund kræver godkendelse. Kommunalbestyrelsen har derfor ofte først mulighed for at reagere i henhold til byggelovens § 6D, når et skilt er indkøbt og opsat. Det er klart utilfredsstillende for alle parter. Derfor vil grundlaget for reguleringen af skiltning m.v. blive præciseret og konkretiseret i kommuneplanen. Heri vil det generelt for hele kommunen komme til at gælde at:

- det skal sikres, at skiltning kun må finde sted med kommunalbestyrelsens tilladelse i hvert enkelt tilfælde og kun vil blive tilladt i overensstemmelse med retningslinierne i denne vejledning.

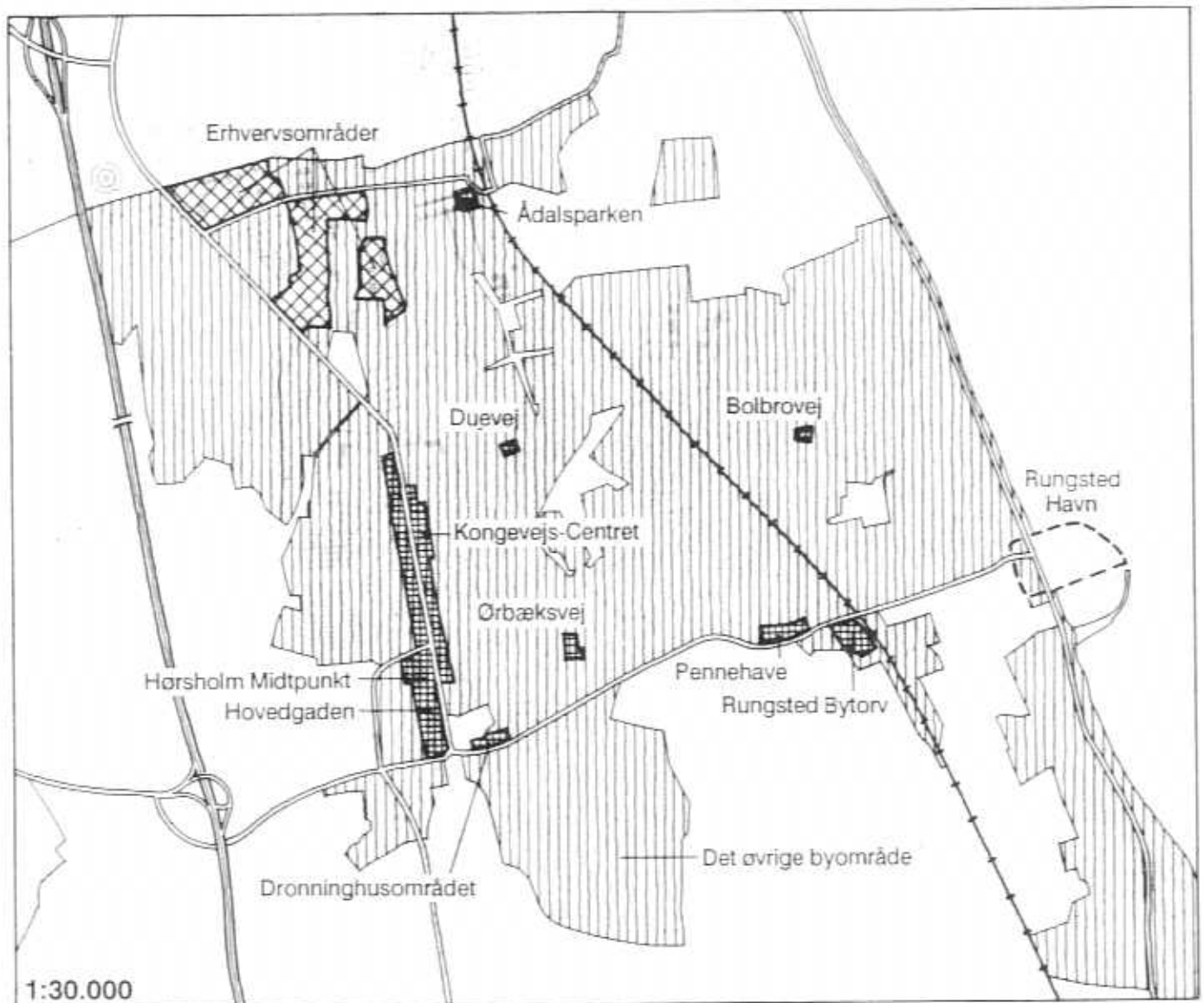
Lokalplaner

Bestemmelsen vil løbende blive indarbejdet i nye lokalplaner og ved revision af allerede gældende planer. Herudover er der mulighed for at fastlægge mere konkrete bestemmelser i "lokalplaner for skiltning m.v.", for de enkelte delområder. Sådanne lokalplaner vil blive udarbejdet i samråd med lokale erhvervsorganisationer.

Indholdsfortegnelse

Indledning	3
Om de forskellige byområder	4
Retningslinier	
Skiltning generelt	8
Facadeskilte	10
Udhængsskilte	12
Henvisningsskilte	14
Udstillingsvinduet	16
Markiser og baldakiner	16
Skiltning i erhvervsområder	18
Skiltning i øvrige byområder	20

Forskellige områdetyper

Kommunens byområder kan, hvad skiltning angår, opdeles i en række karakteristisk forskellige områder: centerområder, erhvervsområder og byområdet i øvrigt.

Centerområderne omfatter først og fremmest Hovedgaden, Hørsholm Midtpunkt, Kongeveyscenteret, Dronninghusområdet, Pennehave og Rungsted Bytorv samt en række mindre lokalcentre.

Erhvervsområderne omfatter en del af Kokkedal Industripark samt området syd for Ådalsvej.

Det øvrige byområde er overvejende boligområder, hvor der dog indgår forskellige småvirksomheder som håndværkere, liberale erhverv, kursuscentre, butik, ejendomsmæglere m.m. Disse ligger især langs indfaldsvejene til kommunen, Strandvejen, Kongevejen, Bolbrovej og Rungstedvej.

Centerområderne

De forskellige centerområder

De enkelte centerområder er forskellige, både hvad angår bebyggelse og eksisterende skiltning. De efterfølgende vejledende retningslinier er generelle og kan derfor fastholdes alle steder, men særlige opgaver trænger sig på i de forskellige områder. Opgaver, som kun kan løses gennem et videregående samarbejde mellem kommunen og de erhvervsdrivende.

I **Hovedgaden** er bebyggelsen købstadsagtig med 2½ til 3½ etages huse i sluttet bebyggelse. En del af husene er af nyere dato. Skiltningen består overvejende af mindre skilte, som passer til de små facadebredder. Den er meget varieret og spraglet, men skiltene er ikke altid i harmoni med de huse, de er anbragt på.

Det største problem er de gennemgående baldakiner. De bør erstattes af stofmarkiser. Et andet særligt problem er skiltningen mod de omgivende veje og parkeringspladser. Den består i dag af private skilte, der angiver forretningsnavne og butikstyper, færdselsskilte og parkeringsregulerende skilte samt henvisningsskilte af varierende størrelse og udformning.

Skiltningen her bør begrænses til den nødvendige parkeringsregulering samt ensartede henvisningsskilte til gågaden ved de forskellige adgangssteder eller passager.

Bebyggelsen langs Kongevejen er meget spredt og danner ikke noget klart bebyggelsesmønster. Placeringen på grundene varierer, ligesom højder, facadebredder og tagformer er mangfoldige. Den store vejbredde med skiftevis sluttet og åben bebyggelse giver et meget usammenhængende bybillede.

Skiltningen forstærker den almindelige uorden. Mange skilte er store og iøjnefaldende, etableret med henblik på at vække de forbikørende bilisters opmærksomhed. Især er de fritstående skilte og flagborge udenfor f.eks. tankstationer og autoforretninger dominerende. Det kaotiske er næsten et karaktertræk for området. Det vil tage lang tid at ændre forholdene.

Følges vejledningen vil de fritstående skilte og den uskønne flagning kunne begrænses i fremtiden, men det bør overvejes allerede nu at sætte ind overfor de bestående forhold. Dernæst vil en renovering af parkeringspladserne, plantning af træer og fornyelse af det bymæssige udstyr, som en opfølgning af den gennemførte regulering af vejanlægget, kunne medføre en væsentlig kvalitets­hævning af det samlede miljø.

Rungsted bytorv, omkring Rungstedvej - Vestre Stationsvej, består af et enkelt etagehus, og en broget villa-præget bebyggelse i 2½ etage. Det nærliggende Pennehaveområde fremtræder med et vist helhedspræg. Skiltningen her er af begrænset omfang, men

hvad harmonien med bebyggelsen angår er der meget store variationer. Der er eksempler på ny eller renoveret skiltning af høj kvalitet, men der er også enkelte meget uheldige eksempler. Bytorvet står overfor en gennemgribende renovering og fornyelse. Det giver mulighed for en konsekvent bearbejdelse af skiltningen.

Lokalcentrene, indeholder ofte kun et mindre supermarked. Her er der især tale om at tiltrække sig bilisters opmærksomhed ved at vælge farver på skilte og beklædninger, som er i stærk kontrast til bebyggelsen. I disse områder vil de foreslåede retningslinier kunne medføre en væsentlig og tiltrængt forbedring.

De overdækkede centre, Hørsholm Midtpunkt, Ådalsparkcentret samt Rungsted Bytorv, når det er realiseret, skiller sig helt ud. Skiltningen i de overdækkede, lukkede centre bør alene styres af det fællesskab, der består af centerets ejere og lejere. De er kun omfattet af vejledningen hvad angår den udadvendte skiltning.

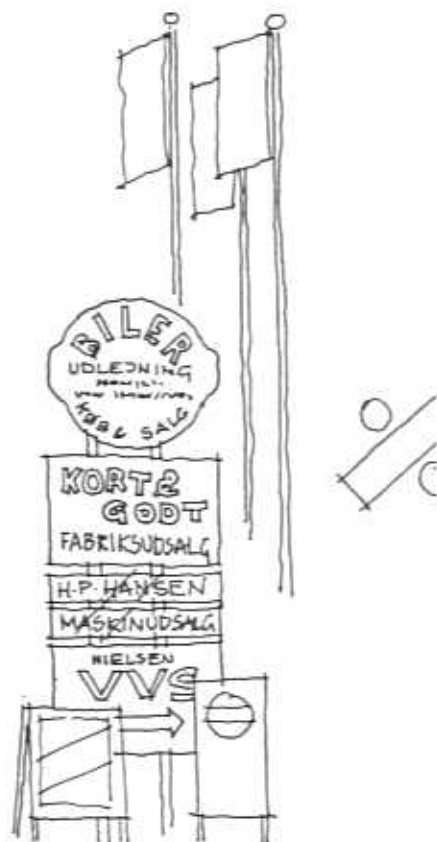

Generelt om skiltningen

- Omfanget af skiltning og belysning af såvel skilte som facader bør begrænses.
- Facaden omkring indgangsdør og udstillingsvindue bør ikke fremhæves ved opsætning af særlig beklædning.
- Der bør kun i særlige tilfælde opstilles flagborge eller fritstående skiltetårne.

Skiltningen skal først og fremmest informere. Den skal fortælle, hvor en bestemt butik eller virksomhed ligger, og hvilke varer der forhandles. Skiltningen må gerne være fantasifuld og varieret, men den bør tilpasses stedet og husets karakter.

Når omfanget af skiltningen søges begrænset, er det fordi skilte, som indeholder få informationer og enkle virkemidler, giver den bedste information. Det sikrer også den bedste overensstemmelse mellem skilte og bygninger. Endelig er det vigtigt, at tendensen til at overdøve naboens skiltning begrænses.

Skiltningen kan være meget begrænset og alligevel have stor effekt. Her er der god overensstemmelse mellem skiltningen og det enkle og karakterfulde hus. Også markiseløsningen er smuk og enkel.

Eksempler

På dette og de efterfølgende opslag er der vist en række eksempler på skiltning og facadeudformning m.v. hentet fra forskellige områder i kommunen. Formålet er, gennem en kritisk vurdering, at illustrere baggrunden for de foreslåede retningslinier og give inspiration til en fortsat debat i forbindelse med vejledningens benyttelse.

Skiltningen overdøver ofte alle andre indtryk og den er tit så broget at informationsværdien svækkes. De mange kulørte og iøjnefaldende skilte kunne her begrænses til det ene ord: Kiosk. Så kunne man måske også se, hvor brevet skal lægges i.

Tilbygningen er ingen arkitektonisk perle, men den markante bemaling formår ikke at redde helhedsindtrykket. Farvevalget er bestemt af en bevidst markedsføringspolitik. De fleste kædeforretninger ønsker på lignende måde at markere sig og det har naturligvis en vis effekt. Men det er med til at gøre centrene mere ens og begrænser det særpræg, som det enkelte center kunne markedsføre. De modstridende hensyn bør nøje afvejes. Også skiltningen er "firmastandard". Den er unødvendig omfattende og ikke særlig godt indpasset i facaden.

Skiltningen her er klar og begrænset til et minimum. Der er tale om "firmastandard", men den er tilpasset og underordnet husets dimensioner og opdeling. Solafskærmningen er i god overensstemmelse med den nyligt renoverede facade, men den glatte pudsede underetage er stadig lidt fremmed for den karakterfulde og robuste murstensbygning.

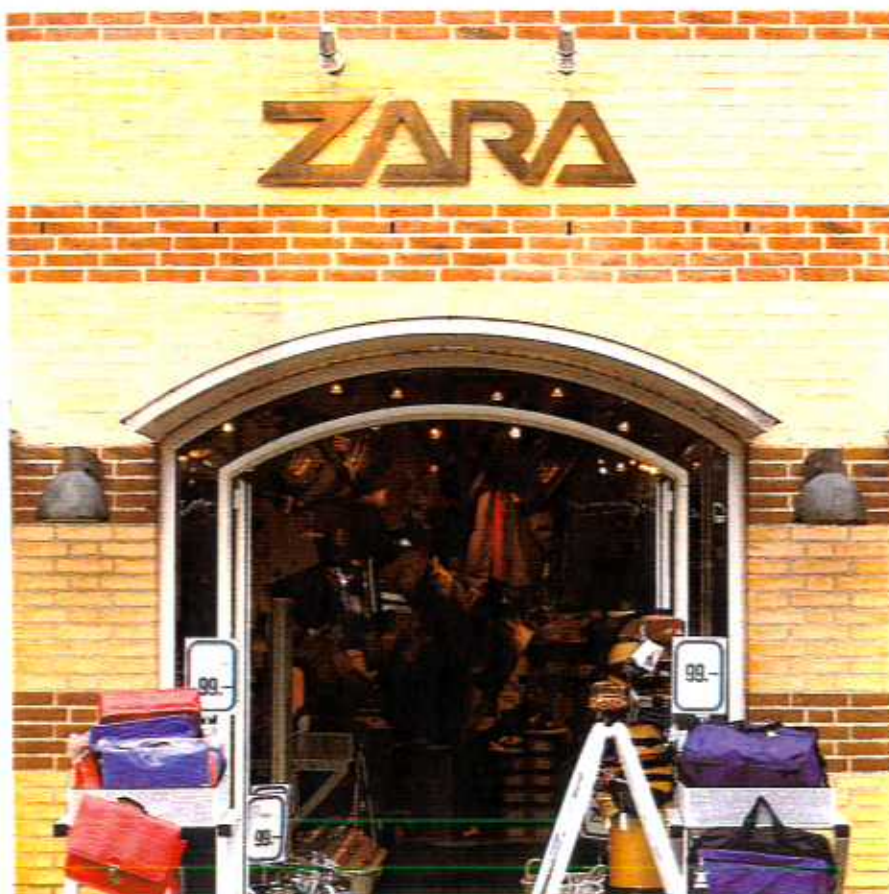
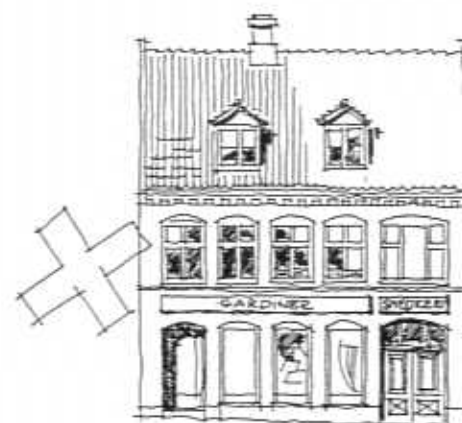

Facadeskilte

- Facadeskilte bør i omfang og placering tilpasses bygningens størrelse, fagdeling og facadeudformning.
- Facadeskilte bør primært anbringes i stueetagen på forretningens hovedfacade.
- Skiltningen bør ikke dække eller overlappe markante elementer eller betydningsfulde linier i facaden.
- Ved skiltning for forskellige virksomheder på samme facade bør det sikres, at der opnås en god helhedsvirkning.
- Skiltning må ikke få karakter af facadebeklædning.
- Facadeskilte, der udføres som lysskilte, må ikke virke blændende. Lyset bør primært komme fra bogstaver og symboler.

Facadeskiltets vigtigste funktion er at informere om butikkens art. Kun undtagelsesvis bør det ske ved skiltning med bestemte mærkevarer.

Skiltet over udstillingsvinduet er det mest almindelige butiksskilt. Oprindeligt var skiltet ofte påmalet, eller opsat som bogstaver direkte på facaden.

Fritstående enkeltbogstaver på baggrund af en ubrudt facade er nok den form for skiltning, der bedst sikrer harmoni mellem hus og skilt. Huset kommer til sin ret, og den smukke, afbalancerede helhed bliver forretningens signal til de forbigående. Når det rigtig lykkes, signalerer skiltet, at det der handles med er af kvalitet. På nabobutikken er der en lignende skiltning, men typografien er en anden. Et eksempel på at samordning mellem forskellige virksomheder i samme hus kan gennemføres, uden at det individuelle præg forsvinder.

Facadeopdelingen og vinduesudformningen har stor betydning for bygningens karakter. Helheden bliver mere harmonisk, hvis skiltningen respekterer eller underordner sig disse træk. På et traditionelt hus kommer et gennemgående skilt nemt til at skære facaden over på midten. På eksemplet her bryder de store plader over vinduerne de karakteristiske buer. Det er godt, at det traditionelle slagtersymbol, de forgyldte hoveder, er bevaret (måske kunne alt andet undværes). De bør også benyttes efter renoveringen.

I nyere bygninger er facaderne ofte karakteristiske ved vandrette bånd eller rumstore elementer. Så kan den gennemgående skiltning være i god overensstemmelse med huset.

I Kongevejscenteret er der, med det smalle vandrette bånd, lagt op til en samordning af skiltningen, i god overensstemmelse med den moderne bygnings karakter. Den mangeartede skiltning på overbygningen er mere rodet og forringer derfor orienteringen.

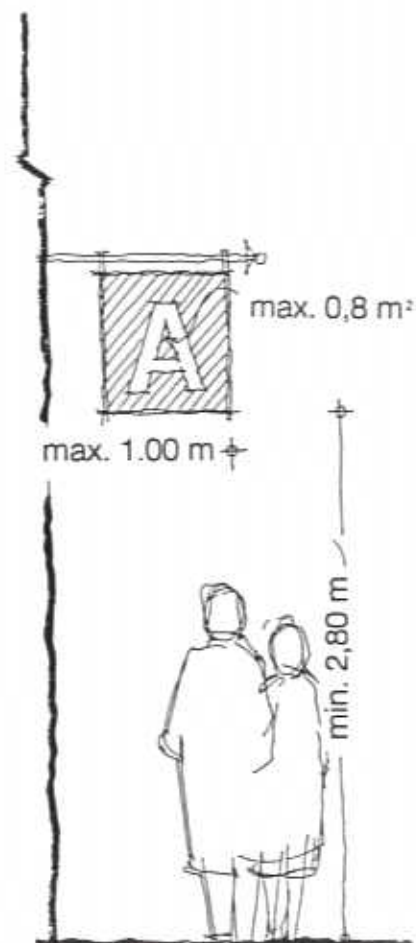

Udhængsskilte

- Udhængsskilte må ikke være over 0,8 m² og må ikke være til gene for naboens udhængsskilt.
- Udhængsskilte må ikke have større fremspring end 1 m. Underkanten skal være mindst 2,80 m over terræn og overkanten mindst 20 cm under vinduesunderkant på 1. sal. Udhængsskilte for virksomheder på 1. og 2. sal skal placeres med overkant i samme højde som overkant af vindue.
- Der bør kun opsættes et skilt pr. forretning eller virksomhed.
- Udhængsskilte, der udføres som lysskilte må ikke virke blændende. Lyset bør primært komme fra bogstaver og symboler.

Udhængsskiltet vinkelret på facaden, er et traditionelt element i skiltningen. Oprindeligt var det de gamle laugsskilte - bagerkringen, støvlen o.s.v., der dominerede. I dag er der ofte tale om bømærker for banker, aviser og forretningskæder. Neonskiltet er i bymæssige omgivelser et festligt indslag i forretningsmiljøet.

Retningslinierne er, af hensyn til helheden, lidt strammere end for den øvrige skiltning.

Det traditionelle laugsskilt er som regel beskedent af omfang. Det giver klar information, det fortæller historie og det er ofte meget smukt. Det er sjældent i konflikt med bygningen. En større udbredelse kunne godt være ønskelig.

Et enkelt og klart udhængsskilt udformet som lysskilt. Kun bogstaver og logo er belyst. Det forstyrrer ikke facaden, men giver et klart signal til de forbigående. Mere er ikke nødvendigt.

Også hvad udhængsskiltene angår er en vis samordning værd at overveje. Mange, tætsiddende og forskelligartede skilte kan virke som et festligt indslag, men informationsværdien falder.

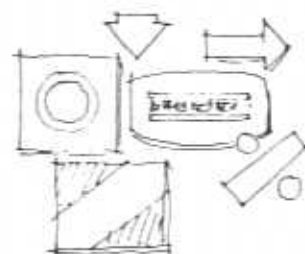
Generelt bør der ikke skiltes med bestemte produkter, men visse mærkevarer har fået symbolværdi. B.T.-skiltet fremhæves ikke for sin skønhed. Det er anmassende og karakteristisk ved at bogstaverne er afblændede, men det markerer klart, at her ligger en kiosk.

Henvisningsskilte

- Henvisningsskilte bør placeres ved den dør, port eller passage, der fører til virksomhedens hovedindgang.
- Flere skilte på samme adresse skal samordnes og bør sammenlagt ikke overstige 0,5 m².
- Skilte på bagfacader (f.eks. mod parkeringspladser øst og vest for Hovedgaden) bør højst omfatte et skilt pr. virksomhed. Skiltet skal placeres i stueetagen på den ejendom, hvor virksomheden hører til og må ikke være større end 0,5 m².
- Der må ikke opsættes fritstående branche- virksomheds- eller mærkevareskilte på parkeringspladserne.

Henvisningsskiltet anvendes i butiksstrøg til at markere funktioner, som ikke ligger ud mod gade eller torv, men f.eks. i en sidebygning, en baggård, eller i en overetage. Også mod parkeringspladserne kan der være behov for opsætning af henvisningsskilte, men det er vigtigt, at omfanget begrænses. Aktiviteterne (og derfor også skiltningen) bør koncentreres om de egentlige adgangsfacader og fodgængerstrøg.

Et enkelt og klart henvisningsskilt.

Parkeringspladserne er, for mange af kunderne, den primære ankomstsider. Det er naturligt, at de erhvervsdrivende ønsker at skilte, men den individuelle skiltning kan begrænses og bør som skiltningen på adgangsfacaden, tilpasses bygningen. Derimod bør der gøres mere ud af at markere de forskellige adgange til Hovedgaden, måske i en karakteristisk standardudformning.

Et enkelt skilt er nok til at henlede opmærksomheden. Her dominerer de mange orange-lysende skilte det lidt kedelige, men enkle hus, men de fortæller ikke, hvordan man kommer til butikken.

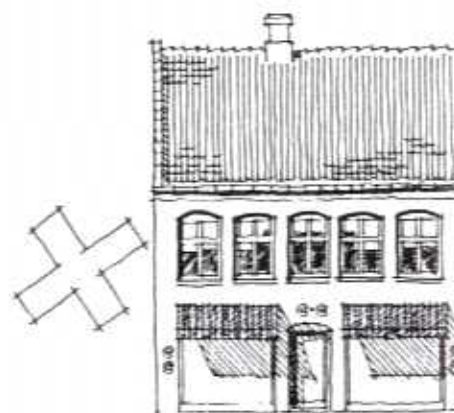
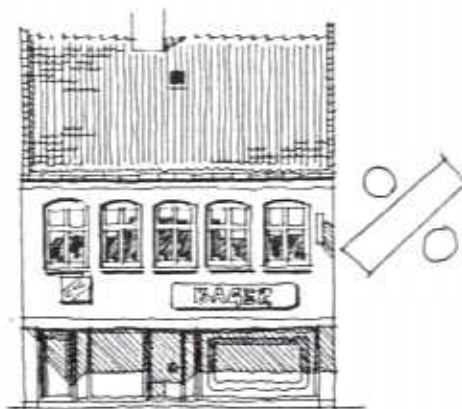

Det er fristende, at kombinere mærkevareshilte med henvisningsskiltet. Fabrikanten eller leverandøren betaler. Men det var klarere og nok også smukkere, at nøjes med at henvise til Palles Grill, suppleret med et almindeligt P-skilt.

Udstillingsvinduer og markiser

- Udstillingsvinduer bør i dimensioner og placering være i overensstemmelse med den øvrige bygningsfacade. Bygningen bør fremstå som en konstruktiv helhed.
- Vinduer bør ikke ved skiltning, reklamering eller på anden måde tildækkes eller afblændes.
- Ved valg af evt. tyverisikring bør karakteren af udstillingsvindue opretholdes, således at forretningen ikke fremtræder som tilskoddet.
- Der bør kun opsættes stofmarkiser og kun i forbindelse med vindueshullerne. Store gennemgående markiser og baldakiner må ikke opsættes. Der kan etableres overdækninger over indgangspartier og udstillingsvinduer, hvis de udføres som integrerede dele af bygningens facade.

Udstillingsvinduet er den vigtigste måde en butik henvender sig til sin kundekreds på. Om aftenen er de oplyste vinduer trygge at færdes langs. Udstillingsvinduerne er derfor af afgørende betydning for miljøet i centerområdet.

En smuk solafskærmning, i god overensstemmelse med husene.

Vinduesudformning og skiltningen må ikke bryde med husets grundlæggende karaktertræk. I et traditionelt hus er facaden bærende. Man bør kunne se at huset "står på jorden". Det er uheldigt, hvis underetagen er "fjernet", og erstattet af en gennemgående glasfacade eller helt skjult af skilte. På Dronninghus sløres virkningen om sommeren af den smukke træerække.

Hvis en butik ikke ønsker at benytte udstillingsvinduet traditionelt til at præsentere sine varer, bør det på anden måde udnyttes aktivt. For eksempel kan det have værdi, at man kan se, hvad der foregår i butikken. Det afblændede vindue er ødelæggende for det levende miljø, der tilstræbes i centerområdet.

Markiser og baldakiner er meget anvendt som beskyttelse mod vejrliget, og for visse butikkers vedkommende, på grund af myndighedskrav. Baldakinen har en tendens til at "skære bygningen over" og forhindrer, at man kan se den øverste del af facaden. Her er baldakinerne "indarbejdet" i facadeudformningen. De er derfor acceptable, men de skjuler stadig overetagerne, når man færdes langs facaden og den blanke underside giver ubehagelige spejlinger. Den voldsomme gadeudstilling behøver ingen kommentarer.

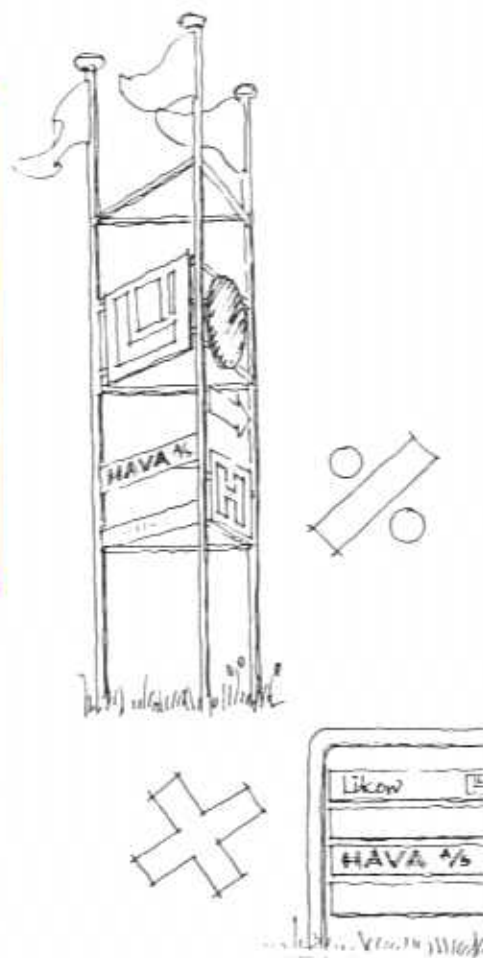

Skiltning i erhvervsområder

- Der bør kun opstilles et skilt ved hver ejendom, evt. fælles for flere virksomheder.
- Fritstående skilte bør placeres i tilknytning til indkørslen. Højden bør ikke overstige 1,5 m.
- Skiltning på facader bør begrænses mest muligt og placeres i tilknytning til indgangen til den enkelte virksomhed.
- I særlige tilfælde kan større skiltning indpasses som en integreret del af facadeudformningen. Skiltningen må aldrig være højere end facaden.

I erhvervsområderne er den eksisterende skiltning lige så varieret som i centerområderne, men ofte større og mere iøjnefaldende. Skal der ske en mærkbar forbedring, bør der gennemføres en samordning i det enkelte område. Ensartede skiltebøjler i markant udformning ved adgangene til området med områdets navn og tilsvarende skiltebøjler ved indkørslen til den enkelte ejendom. En sådan renovering vil sammen med en mere generel forbedring af belægninger, bevoksning og udstyr medføre en klar kvalitets-hævning.

Fleere virksomheder i samme bygning. Henviisningsskiltet ved indkørslen er klart og passende af størrelse. De forskellige enkeltskilte holdes smukt sammen af den markante helhed. Til gengæld klæder den forskelligartede skiltning på facaden ikke det smukke og enkle hus.

Større virksomheder markerer i stigende grad deres tilstedeværelse gennem bygningsanlæggenes udformning. Men ofte suppleres med et skilt ved indkørslen. Det er vigtigt, at fastholde en individuel udformning, men der bør være fælles retningslinier for størrelse og placering.

I visse tilfælde kan markant skiltning med effekt indarbejdes i arkitekturen. Her er resultatet lovligt dominerende, især i forhold til de parkagtige omgivelser.

På Rungsted Havn er skiltningen søgt samordnet. Benyttelsen af firmanavne og kendte bomærker kan forsvares, men de mange pile i alle retninger fremtræder alligevel kaotisk og vanskeligt overskueligt. Det galvaniserede jernstativ er uskønt og dominerer den etablerede træplantning. Samordningen burde måske være ført videre til en fælles skiltning med ensartet typografi og nedtonede bomærker.

Skiltning i byområdet iøvrigt.

- Skiltningen for butikker, servicevirksomheder og liberale erhverv bør begrænses mest muligt og følge reglerne for skiltning i centerområder side 6 til 15.
- Skiltning ved kursuscentre, kontor erhverv og lignende bør ikke ske på husfacaderne, men alene på skiltegalger som ikke må overstige 1,5 m i højden eller på skilteplader på max 0,5 m² opsat ved indgang, port eller låge.

I de byområder, der overvejende indeholder boliger, består skiltningen af en blanding af center- og erhvervsområde-skiltning. Der er skilte på en butik, ved en ejendomsmægler, en håndværker, et reparationsværksted eller et kursuscenter. Disse funktioner ligger i de fleste tilfælde langs de vigtigste indfaldsveje. Det er rimeligt, at de markerer deres beliggenhed, men ikke at de dominerer områderne.

Et diskret og smukt skilt ved indkørslen til virksomheden

Her er skiltningen meget voldsom, blandt andet fordi den skal påkalde sig bilisternes opmærksomhed. Mindre kunne dog nok gøre det. Det ville klæde både huset og kvarteret.

Her er forholdet knapt så grelt, men det høje skilt pynter hverken på huset eller området.

Skiltet her kunne måske også være mindre dominerende. Vigtigst er det at fortælle, at det er "lægerne", der ligger her. Mindre vigtigt er adressen (som man jo har fundet) og navnene.

Udarbejdet af Dybbro, Hæstrup & Hastrup, arkitekter m.a.a.